

Νομικά

Βαθμός Αφάδεια: Να διατηρηθεί μίχρη: Βαθμός Πρωτοδικότητας:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Γ' ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ & ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Αθήνα, 26-08-2015
Αρ. Πρωτ.: Φ14/1552/133122 /Δ1

Δ/ΝΣΗ Π.Ε.
ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Αρ. Πρωτ. 10949
2-8-15

Ταχ. Δ/ση	: Ανδρέα Παπανδρέου 37
T.K. - Πόλη	: 15180 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα	: http://www.minedu.gov.gr
Email	: spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες	: Σοφία Λατσατά
Τηλέφωνο	: 210 344 3287
Fax	: 210 344 3354

ΠΡΟΣ: 1. Ιδρυμα Αικατερίνης Ασκαρίδη
info@laskaridou.gr

2. Περιφερειακές Δ/σεις Εκπ/σης της Χώρας
3. Σχολικούς Συμβούλους Δημ. Εκπ/σης (μέσω Περιφ. Δ/σεων Εκπ/σης)

4. Δ/σεις Π.Ε. της Χώρας
5. Δημόσια & Ιδιωτικά Δημ. Σχολεία (μέσω Δ/σεων Π.Ε.)

ΘΕΜΑ : Έγκριση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος «Αικατερίνη Ασκαρίδη»
Σχετικό έγγραφο : 123127/31-07-2015/Δ1

Σε συνέχεια της με αρ. πρωτ. 6240/Φ47Α,10/13-07-2015 επιστολής σας, που αφορά στην πραγματοποίηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος «Αικατερίνης Ασκαρίδη», σε μαθητές των Ε' και ΣΤ' τάξεων των δημοτικών και ιδιωτικών δημοτικών σχολείων της χώρας, για το σχολικό έτος 2015-2016, σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με το με αρ. 40/28-07-2015 Απόφαση Πρακτικού του Δ.Σ. του ΙΕΠ, τα εν λόγω εκπαιδευτικά προγράμματα πληρούν το αίτημα της παιδαγωγικής καταλληλότητας και ως εκ τούτου **εγκρίνεται** η πραγματοποίησή τους.

Η υλοποίηση των προγραμμάτων θα γίνει ύστερα από συνενόηση των υπευθύνων του ιδρύματος «Αικατερίνη Ασκαρίδη» με τους διευθυντές και τους συλλόγους διδασκόντων των δημοτικών σχολείων και με τη συνεργασία των οικείων σχολικών Συμβούλων Δημοτικής Εκπ/σης.

Όλα τα προγράμματα παρέχονται δωρεάν και η έναρξή τους έχει οριστεί τη Δευτέρα 5 Οκτωβρίου 2015. Οι σχολικές μονάδες που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον, θα πρέπει να υποβάλλουν την αίτησή τους από 1^η Σεπτεμβρίου έως και 30 Οκτωβρίου 2015. Για οποιαδήποτε διευκρίνιση σχετικά με τα εκπαιδευτικά προγράμματα, μπορείτε να επικοινωνήσετε με την υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος, κα καλή κυρία (τηλ. επικοινωνία: 210-4297540-1-2, fax: 210-4296024, ηλεκτρονική δ/ση: info@laskaridou.gr, ιστοσελίδα: www.laskaridou.gr).

Επισημαίνεται ότι οι δραστηριότητες αυτές εντάσσονται στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό του σχολείου, σύμφωνα με την § 3, εβ, α2, γ του άρθρου 13, του Π.Δ. 201/98 (ΦΕΚ 161^Α) και πραγματοποιούνται με ευθύνη του διευθυντή της σχολικής μονάδας και του διδακτικού προσωπικού. Η συμμετοχή των μαθητών στις δραστηριότητες αυτές είναι προαιρετική.

Συν.: δεκαοχτώ(18) σελίδες

ΠΙΣΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικών - Διευκρινών
Υπηρεσιών
Τμήμα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Μέσης
Εκπαίδευσης

ΑΘΗΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΡΗΣΤΟΣ
ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΔΗΜ. ΕΚΠ/ΣΗΣ

Ο ΠΡΟΪΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

*Όλα τα Προγράμματα παρέχονται δωρεάν
Αιτήσεις δεκτές από 1^η Σεπτεμβρίου έως και 30 Οκτωβρίου 2015
Έναρξη Προγραμμάτων Δευτέρα, 5 Οκτωβρίου 2015*

ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ
ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ Ε΄ & ΣΤ΄ ΤΑΞΕΩΝ

ΓΛΩΣΣΑ

«ΔΑΝΕΙΚΑ ΚΙ ΑΓΥΡΙΣΤΑ»: ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΦΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕ
ΑΛΛΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια: 60΄

Εισηγήτρια: Ελένη Καραντζόλα, Αναπλ. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ – Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

(ΣΤ΄ τάξη) Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγήτρια: Άννα Κατρά, Φιλολογος-Εκπαιδευτικός, MSc Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, τ.
Υπεύθυνη Σχολικής Βιβλιοθήκης

ΛΙΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Ομάδα: έως 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Φλώρα Καραγιάννη, Δρ. Βυζαντινολόγος, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Μνημείων, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος
Ανθή Χοτζάκογλου, Θεατρολόγος

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΜΙΑ ΚΑΡΕΚΛΑ, ΕΓΩ ΚΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Εισαγωγή στην αφήγηση με συνεργάτη μια καρέκλα

Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγήτρια: Ελένη Γεροδήμου, Χορογράφος, Ηθοποιός

ΘΕΑΤΡΟ ΕΙΚΟΝΩΝ: ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ SHAUN TAN

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Μυρτώ Πίγκου-Ρεπούση, Δρ. Εκπαιδευτικού Θεάτρου/Δράματος, Διδάσκουσα
Ανοιχτού Πανεπιστημίου Κύπρου

ΦΥΣΙΚΗ-ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ΤΙ ΕΙΔΕ Ο ΓΑΛΙΛΑΙΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΥΡΑΝΟΥΣ;

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγητής: Δημήτρης Πετάκος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Ιστορίας των Επιστημών, Πανεπιστήμιο
Αθηνών

Σε συνεργασία με τον Κώστα Γαβρόγλου, Ομότιμο Καθηγητή Ιστορίας των Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ο ΝΕΥΤΩΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΛΟ

Τι μας λένε οι μύθοι για την επιστήμη;

Ομάδα: 20 – 40 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Ειρήνη Γκουνταρούλη, Διδάκτωρ Ιστορίας Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Επιστημονικός Σύμβουλος: Μανώλης Πατηνιώτης, Αναπλ. Καθηγητής Ιστορίας Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΤΟΠΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Δρ. Λαοκρατία Λάκκα, Μοριακή Βιολόγος

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥ

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Ελίζαμπεθ Σταθοπούλου, Δρ. Γεωλογίας, Παλαιοντολόγος

ΑΠΟ ΤΟ ICE AGE ΣΤΟ FROZEN ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Πώς ένα μαμούθ, ένας χιονάνθρωπος και μια πριγκίπισσα του πάγου μάς βοηθούν να
καταλάβουμε τι είναι η κλιματική αλλαγή

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Νικολέτα Ζιακοπούλου, Φυσικός, Μετεωρολόγος

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΧΑΜΕΝΩΝ ΣΠΟΡΩΝ

Παραγωγή και σπατάλη τροφίμων και η σημασία της διατήρησης των υτόπιων ποικιλιών σπόρων

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Αγγελική Γεροντέλη, Περιβαλλοντολόγος, MSc, Επιστημονική συνεργάτις Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ – ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΤΟ «ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΕΔΩ, ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΛΙΓΟ ΠΑΡΑΠΕΡΑ...

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγητής: Δικαίος Χατζηπλής, Εμφυχωτής, Παιδαγωγός, Γραφίστας

ΗΤΑΝ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΚΑΡΑΒΙ

Βιωματικό εργαστήριο πάνω στο θέμα των δύο φύλων

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Ελένη Σταμούλη, Εκπαιδευτρια

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ

Πρόγραμμα για τη μετάβαση στην εφηβεία και τον σχολικό εκφοβισμό

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος, επικοινωνήστε με τη Γραμματεία του Ιδρύματος.

Ομάδα: 25 – 30 μαθητές

Εισηγητές: Μάριος Κουκουνάρας Λιάγκης, Λέκτορας Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ηρώ Ποταμούση, Κοινωνιολόγος, Θεατροπαιδαγωγός

Κατερίνα Λασκαρίδη, Ψυχολόγος, Ειδική παιδαγωγός

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων: Καλή Κυπαρίσση

Τηλ. επικοινωνίας: 210 42 97 540-1-2, Fax: 210 42 96 024

Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@laskaridou.gr

Ιστοσελίδα: www.laskaridou.gr

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

*Όλα τα Προγράμματα παρέχονται δωρεάν
Αιτήσεις δεκτές από 1^{ης} Σεπτεμβρίου έως και 30 Οκτωβρίου 2015
Έναρξη Προγραμμάτων Δευτέρα, 5 Οκτωβρίου 2015*

ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ
ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ Ε' & ΣΤ' ΤΑΞΕΩΝ

ΓΛΩΣΣΑ

«ΔΑΝΕΙΚΑ ΚΙ ΑΓΥΡΙΣΤΑ»: ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΦΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕ
ΆΛΛΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια: 60'

Εισηγήτρια: Ελένη Καραντζόλα, Αναπλ. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ο γλωσσικός δανεισμός είναι ένα φαινόμενο που αφορά όλες τις γλώσσες σε όλες τις εποχές. Αποτελεί πηγή ανανέωσης και εμπλουτισμού, όμως συχνά θεωρείται ότι απειλεί τη γλώσσα που δανείζεται, γιατί αλλάζει/αλλοιώνει τα χαρακτηριστικά της.

Στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, και μέσα από μια διεπιδραστική παιγνιώδη διαδικασία, εξετάζονται διάφορες λέξεις που χρησιμοποιούμε καθημερινά στα ελληνικά. Όπως θα διαπιστώσουμε, αρκετές από αυτές, αν και ξενικής προέλευσης, δεν ξεχωρίζουν καθόλου από τις ελληνικές. Άλλες πάλι, που δεν έχουν προσαρμοστεί σε σχέση με το γραμματικό σύστημα της ελληνικής, φαίνεται ότι είναι ξένες. Δεν είναι όμως πάντα εύκολο να υποθέσουμε από ποια γλώσσα προέρχονται.

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με μια σύντομη αλλά συστηματική παρουσίαση των επαφών που είχε η ελληνική γλώσσα με άλλες, στη διάρκεια της ιστορίας της, και το είδος των δάνειων λέξεων που πήρε ή έδωσε, χωρίς επιστροφή...

ΙΣΤΟΡΙΑ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ – Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

(ΣΤ' τάξη) Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Άννα Κατρά, Φιλολογος-Εκπαιδευτικός, MSc Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, τ. Υπεύθυνη Σχολικής Βιβλιοθήκης

Η ελληνική μυθολογία, ευρισκόμενη στις ρίζες του προϊστορικού παρελθόντος μας, αποτελεί βάση του ελληνικού πολιτισμού και απηχεί νοοτροπίες, γνώσεις, συνήθειες, επιτεύγματα τόσο του πνευματικού όσο και του υλικού πολιτισμού. Η τεράστια ποικιλία των μύθων συχνά έχει ως έρεισμα πραγματικά γεγονότα, τα οποία εμπλέκονται με τη φαντασία λαϊκών και επώνυμων αρχαίων δημιουργών, αλλά και με την επιθυμία ηρωοποίησης και ωραιοποίησης του μακρινού παρελθόντος.

Η ελληνική Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση περιορίζει την διδασκαλία της Μυθολογίας στο πρόγραμμα της Γ' Δημοτικού. Η ηλικία των μαθητών επιτρέπει την πρόσληψη των μύθων μόνο σε επίπεδο ευχάριστης παραμυθικής αφήγησης. Η απήχηση γεγονότων, προϊστορικών ή ιστορικών, στον πυρήνα του μύθου απαιτεί ωριμότερη σκέψη και μεγαλύτερη ηλικία.

Στο πρόγραμμα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η Μυθολογία παρέχει έμμεσο διδακτικό υλικό στην διδασκαλία της *Οδύσσειας* (Α' Γυμνασίου) και της *Ιλιάδας* (Β' Γυμνασίου). Η διδακτική εμπειρία αποδεικνύει ότι η έλλειψη μυθολογικών γνώσεων δυσχεραίνει τους μαθητές στην κατανόηση του ομηρικού κειμένου, λόγω της αδυναμίας τους να κατανοήσουν αλληλουχία ποιητικών αφηγήσεων, σχέσεις ηρώων, δικαιολόγηση ενεργειών, θεϊκές παρεμβάσεις, συμπεριφορές και συνέπειες. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα την απουσία αισθητικής απόλαυσης, που είναι και βασικός στόχος διδασκαλίας των Ομηρικών Επών.

Στόχοι του προγράμματος:

- να γνωρίσουν οι μαθητές τις μυθικές διηγήσεις που συνδέονται με την τρωική εκστρατεία
- να οδηγηθούν στον συνδυασμό των μυθικών διηγήσεων με τα αντίστοιχα ιστορικά γεγονότα της μυκηναϊκής εποχής
- να αποκωδικοποιήσουν την σχέση θεών – ανθρώπων και τις αντίστοιχες επιδράσεις στον ατομικό και τον κοινωνικό βίο
- να αντιληφθούν την διαχρονικότητα αξιών και πεποιθήσεων στον ελληνικό πολιτισμό
- να αποκτήσουν υπόβαθρο για την κατανόηση των Ομηρικών Επών

Τρόποι υλοποίησης:

Διαδικασία: συμμετοχική – διαδραστική

A) θεωρητική προσέγγιση, με

- ερωταποκρίσεις
- χρήση διαφανειών με εικαστικό υλικό, κυρίως από την αρχαία αγγειογραφία – εντοπισμός θεμάτων/ονομάτων
- αναφορά στο αντίστοιχο υλικό της Βιβλιοθήκης του «Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη»

B) δραστηριότητες με φύλλα εργασίας, για ενθάρρυνση της συμμετοχής των παιδιών

Π.χ.:

- σταυρόλεξα
- κρυπτόλεξα
- συμπλήρωση κενών σε φράσεις
- αντιστοιχίσεις
- ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής
- εικαστική συμπλήρωση τμήματος αγγειογραφίας

ΛΙΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Ομάδα: έως 40 μαθητές, διάρκεια 90΄

Εισηγήτριες: Φλώρα Καραγιάννη, Δρ. Βυζαντινολόγος, Ευρωπαϊκό Κέντρο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος
Ανθή Χοτζάκογλου, Θεατρολόγος

Στους βυζαντινούς χρόνους τα λιμάνια έγιναν στόχος Αράβων πειρατών, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στο Αιγαίο και απειλούσαν την ασφάλεια και την ηρεμία των κατοίκων. Για τουλάχιστον δύο αιώνες (8ος - 10ος) τα αραβικά καράβια κατευθυνόμενα προς την Κωνσταντινούπολη διέσχιζαν το Αιγαίο και λεηλατούσαν τα νησιά, ενώ οι πειρατές τους προξενούσαν πολλές καταστροφές όταν προσέγγιζαν τις ακτές. Μοναδικός τρόπος προστασίας των Βυζαντινών κατοίκων ήταν να εγκαταλείψουν τις ακτές και να αποσυρθούν στην ενδοχώρα των νησιών, σε προστατευμένες με φυσικό τρόπο θέσεις. Εκεί, στα βουνά και σε χαράδρες απ' όπου όμως μπορούσαν να ελέγχουν την προσέγγιση των πειρατικών πλοίων, έκτιζαν τις οχυρωμένες πόλεις τους.

Η πειρατεία επηρέασε άμεσα τη ζωή των κατοίκων στα νησιά του Αιγαίου και τη μορφή που πήραν τα λιμάνια και οι «Χώρες» τους προκειμένου να προστατεύσουν τους κατοίκους. Στόχος του εκπαιδευτικού προγράμματος είναι να γίνουν αντιληπτές οι παραπάνω αλλαγές και οι μαθητές να εκμαιεύσουν με τρόπο διαδραστικό και ευχάριστο πληροφορίες για τον νησιωτικό βυζαντινό κόσμο, τις καθημερινές του ανάγκες, τη μορφή των λιμανιών και των πλοίων που διέσχιζαν τις θάλασσες.

Μέσα από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα αναβιώσουμε την αναστάτωση που επέφεραν οι Άραβες πειρατές και θα ανακαλύψουμε τους κρυμμένους θησαυρούς που πήραν στα αμπάρια τους. Θα μεταφερθούμε στον Ιούνιο του 960 μ.Χ. όταν ξεκινάει ο στόλος των Βυζαντινών να ανακαταλάβει την Κρήτη με στρατηγό τον Νικηφόρο Φωκά. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες σταματούν μόλις ο στόλος φτάσει έξω από τα τείχη του Χάνδακα...

Εξέλιξη του προγράμματος:

- Θεατρικές Δραστηριότητες: Μέσα από θεατρικές δραστηριότητες οι μαθητές θα γνωρίσουν όψεις της βυζαντινής ιστορίας ενώ παράλληλα θα βιώσουν τα συναισθήματα όσων έζησαν εκείνη την περίοδο, μέσα από ένα ευρύτερο θεατρικό παιχνίδι. Αρχικά θα ακούσουν τα γεγονότα σαν παραμύθι και στη συνέχεια θα επιχειρήσουν, με εφελτήριο τα ιστορικά γεγονότα, να εκφραστούν κινητικά και θεατρικά, να μιμηθούν, να αυτοσχεδιάσουν, να δραματοποιήσουν την ιστορία που άκουσαν ή που θα γράψουν.
- Έντυπο υλικό με σταυρόλεξα και κρυπτόλεξα που σχετίζεται με τα λιμάνια του Αιγαίου. Θα διανέμεται στους μαθητές ή εναλλακτικά θα συμπληρώνεται σε πίνακα.
- Επιτραπέζιο παιχνίδι γνώσεων. Επιστημονικό εργαλείο: Ιστοσελίδα «Travelogues, Με το βλέμμα των περιηγητών» (www.travelogues.gr)

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΝΗ

ΜΙΑ ΚΑΡΕΚΛΑ, ΕΓΩ ΚΑΙ ΠΟΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Εισαγωγή στην αφήγηση με συνεργατή μια καρέκλα

Ομάδα: 30 μαθητές, διάρκεια 70 - 90

Εισηγήτρια: Ελένη Γεωργίου, Χορογράφος, Ηθοποιός

Στην καθημερινότητα μας η καρέκλα είναι ένα αντικείμενο με το οποίο σχετίζομαστε αρκετές ώρες. Τι θα συμβεί αν λοιπόν το εφημέριο «ξενοδοχείο» στο οποίο διαβάζουμε, γράφουμε, δουλεύουμε, ονειροπολούμε, χαλαρώνουμε, γινόταν ο βοηθός-συνεργατής μας, ένα ταξίδι στον κόσμο της αφήγησης των ιστοριών και των θεατρικών κειμένων.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- εισαγωγή στο θέμα – γνωριμία με τους μαθητές και τις καρέκλες
- η «καρέκλα στο χρώνο». Ιστορική αναδρομή στην καρέκλα από τα χρόνια της αρχαϊότητας ως τις μέρες μας με χρήση PowerPoint
- ολιγόλεπτο ζέσταμα
- τρόποι που καθόμαστε. Συναισθημάτα – χαρά, λύπη, απογοήτευση, θυμός
- η καρέκλα σπύρι, η καρέκλα καταψύγιο, η καρέκλα πρόσωπο
- άλλες χρήσεις της καρέκλας. Η καρέκλα μεταμορφώνεται για τη διαδραστικότητα της αφήγησης σε τραπέζι, πάγκο, καρδόνι, τάντα και ό,τι άλλο φανταστούν τα παιδιά...

- εισαγωγή στο κείμενο (επιλέγουμε ένα κείμενο από αυτά που κάνουν στο σχολείο τα παιδιά). Επίσης ο ίδιος ο εκπαιδευτικός μπορεί να προτείνει ένα κείμενο, ποίημα ακόμα και τραγούδι που έχει δουλεύει στην τάξη και θα ήθελε να το επεξεργαστούν οι μαθητές ή αυτόν τον τρόπο.
- τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και αφηγούνται την ιστορία χρησιμοποιώντας την καρέκλα σαν το μοναδικό σκηναϊκό αντικείμενο
- συμπέρασμα των παιδιών από τη διαδραστική-συζήτηση

Μεσα από τη βιωματική αυτή εμπειρία τα παιδιά έρχονται σε ταυτόχρονη επαφή με το λόγο και την κίνηση, αναπτύσσουν τη φαντασία τους χωρίς τον περιορισμό σωστό-λάθος, λυτουμεν ομαδικά και συνδημιουργούν, με στόχο την παρουσίαση της κάθε ιστορίας.

ΘΕΑΤΡΟ ΕΙΚΟΝΩΝ: ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ SHAUN TAN

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 70 - 90

Εισηγήτρια: Μυρτώ Πίγκου-Ρεπούση, Δρ. Εκπαιδευτικού Θεάτρου/Δράματος, Διδάσκουσα Ανοιχτού Πανεπιστημίου Κύπρου

Ο Shaun Tan γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αυστραλία, όπου σπούδασε ζωγραφική και Αγγλική Νομοτεχνία. Έγινε ευρέως γνωστός για τα παραμύθια εικόνων που έγραψε και ζωγράφησε, τα οποία διαπραγματεύονται ιστορικά, κοινωνικά και πολιτικά θέματα μέσω του σουπερρεαλισμού και των «ονειρικών απεικονίσεων», όπως χαρακτηρίστηκαν αναφέρει ο ίδιος. Το

ΦΥΣΙΚΗ-ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

από τη βραβεία φέρμα

- καλλιέργεια της ικανότητας κατανοήσης εμπειρικής και αφηρημένης ιστορίας άλλων μεσά
  - καλλιέργεια της συμπεριφοράς και των συννεργιστικών δεξιοτήτων
  - ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων
  - ανάπτυξη της κριτικής σκέψης
- επιπλέον, οι μαθητές/οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να εργαστούν με τη βοήθεια των μαθητών και των μαθητριών του

Στόχοι του προγράμματος:

- μία βραβεία
- γράμμα: Φάκελος, χαρτί, μοχλός
- εικόνες και μουσική από τα παραμύθια του Shaun Tan

Υλικο του προγράμματος:

- την ανακάλυψη της θεωρίας-διαδικασίας
- «ανασχεδιασμός» μεσα από τη συζήτηση για την πρόκληση των δραστηριοποιήσεων και
  - και την εξέλιξη των δραστηριοποιήσεων με τη βοήθεια των βραβείων/μυθισμάτων
  - «δημιουργία αναπαραστάσεων» μεσα από την αναδιανομή των ιστοριών σε άλλες ομάδες
- ιστορίες, σε ομάδες
- «δημιουργία βραβείων για ιστορίες» μεσα από τη συζήτηση και σύνθεση των εικόνων σε

Εξέλιξη του προγράμματος:

δημιουργία βραβείων μεσα από εικόνες.

ακολουθεί ανασχεδιασμός της ιστορίας που οι μαθητές/οι μαθήτριες έχουν δημιουργήσει (αυτοσχέδιο σχέδιο, συζήτηση) και αυτή που δημιουργήσε. Στο τέλος, οι δραστηριοποιήσεις παρουσιάζονται με τη βοήθεια αλληλεπιδρώντων ομάδων. Στο τέλος, οι μαθητές/οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν ιστορίες και να τις παρουσιάσουν. Στο τέλος, οι μαθητές/οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν ιστορίες και να τις παρουσιάσουν.

μαθητές/οι μαθήτριες θα έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν ιστορίες και να τις παρουσιάσουν.

αυτά συμβαίνουν στα παραμύθια εικόνων του Shaun Tan τα οποία οι μαθητές και οι αναμνηστές σε τόπους μακρινούς, ένα χαμάνο αντικείμενο συναντιέται με έναν άστρα... όλα

Ένα κόκκινο δέντρο φυτρώνει στο δωμάτιο ενός κοριτσιού, μία βραβεία μεταφέρει

(2011) για τη συνεισφορά του στην παιδαγωγία παιδική λογοτεχνία.

τόσο παίδα όσο και εφήβους. Έχει τιμηθεί με το βραβείο Astrid Lindgren Memorial Award έργο του έχει μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και το αναγνωστικό του κοινό περιλαμβάνει

ΤΙ ΕΙΔΕ Ο ΓΑΛΙΛΑΙΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΥΡΑΝΟΥΣ;

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγητής: Δημήτρης Πετάκος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Ιστορίας των Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σε συνεργασία με τον Κώστα Γαβρόγλου, Ομότιμο Καθηγητή Ιστορίας των Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το βιβλίο της φύσης είναι γραμμένο με μαθηματικούς χαρακτήρες!
Γαλιλαίος, 1623

Ο Ιταλός μαθηματικός, αστρονόμος και φυσικός φιλόσοφος Γαλιλαίος αποτελεί μια από τις πιο emblematicές φυσιογνωμίες στην ιστορία της επιστήμης. Οι μαθητές θα γνωρίσουν τον άνθρωπο που μετακίνησε τη Γη από τη θέση της, συνέτριψε τις κρυστάλλινες σφαίρες του Αριστοτέλη, καταδικάστηκε από την Καθολική Εκκλησία και στο τέλος δικαιώθηκε. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει ως στόχο να φέρει σε επαφή τους μαθητές με τη γαλιλαϊκή αστρονομία, να τους ταξιδέψει σε μια διαφορετική εποχή και να τους κινητοποιήσει να ασκήσουν την κριτική τους σκέψη σχετικά με τις διαφορές του «σήμερα» και του «χθες». Οι μαθητές θα έχουν ενεργή συμμετοχή σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος, με στόχο μια εποικοδομητική συζήτηση.

Ερωτήματα που θα διατρέχουν το πρόγραμμα ως βασικοί άξονες:

Γιατί ο Γαλιλαίος πίστεψε στο ηλιοκεντρικό σύστημα του Κοπέρνικου; Τι παρατήρησε με το τηλεσκόπιό του; Γιατί οι παρατηρήσεις του επιβεβαίωσαν το ηλιοκεντρικό σύστημα του Κοπέρνικου; Τι αλλαγές επέφερε το έργο του Γαλιλαίου στη φυσική φιλοσοφία και αστρονομία του 17^{ου} αιώνα; Γιατί υπήρχαν έντονες αντιρρήσεις στους ισχυρισμούς του Γαλιλαίου και από ποιους εκφράστηκαν; Για ποιους λόγους τον καταδίκασε η Ιερά Εξέταση;

Εξέλιξη του προγράμματος:

- γνωριμία με τους μαθητές, η ιστορία της επιστήμης και ο εκπαιδευτικός της ρόλος
- το γεωκεντρικό μοντέλο του Αριστοτέλη και η «επανάσταση» του Κοπέρνικου
- η προσωπικότητα και η ζωή του Γαλιλαίου
- οι παρατηρήσεις που έκανε με το τηλεσκόπιο και η σημασία τους
- η αμφισβήτηση που δέχτηκε, η υπεράσπιση των ιδεών του και η περίφημη δίκη του
- συμπεράσματα και αναστοχασμός με τους μαθητές

Σημείωση: Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα υποστηρίζεται από οπτικοακουστικό υλικό και θα περιέχει αποσπάσματα από το βραβευμένο ντοκιμαντέρ παραγωγής του Ιδρύματος Ευγενίδου «Γαλιλαίος: Η Μάχη στην Αυγή της Σύγχρονης Επιστήμης».

<https://www.youtube.com/watch?v=0uw0jtQUHws>

Ο ΝΕΥΤΩΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗΛΟ

Τι μας λένε οι μύθοι για την επιστήμη;

Ομάδα: 20 – 40 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Ειρήνη Γκουνταρούλη, Διδάκτωρ Ιστορίας Επιστημών, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Επιστημονικός Σύμβουλος: Μανώλης Πατηνιώτης, Αναπλ. Καθηγητής Ιστορίας Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι μαθητές και οι μαθήτριες που θα παρακολουθήσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα γνωρίσουν μία από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες του 17ου αιώνα, τον Άγγλο μαθηματικό, αστρονόμο και φυσικό φιλόσοφο Ισαάκ Νεύτωνα. Ο Νεύτωνας θεωρείται ο «πατέρας» της σύγχρονης επιστήμης τόσο για τις μελέτες του σχετικά με τη φύση του φωτός, αλλά κυρίως για τη μαθηματική διατύπωση των περίφημων νόμων της κίνησης και της βαρύτητας των σωμάτων.

Η ιστορία που συνδέει την πτώση ενός μήλου με τον Νεύτωνα και τη διατύπωση της βαρυτικής δύναμης είναι ευρέως γνωστή. Συζητώντας για τους μύθους στην ιστορία της επιστήμης, οι μαθητές και οι μαθήτριες θα γνωρίσουν τη ζωή και το έργο του Άγγλου διανοητή. Επιπλέον, θα έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με το ρόλο των μύθων στην ιστορία της επιστήμης με στόχο να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη σχετικά με το τι είναι επιστήμη και ποια η σχέση της με τον άνθρωπο.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- γνωριμία: μία μικρή εισαγωγή για την ιστορία της επιστήμης – τι είναι η ιστορία της επιστήμης και τι μας μαθαίνει;
- η επιστήμη στον 17ο αιώνα: ποιος ήταν ο Ισαάκ Νεύτωνας και γιατί ισχυρίστηκε ότι «είδε πιο μακριά, επειδή πάτησε στους ώμους γιγάντων»;
- βιογραφικά στοιχεία του Νεύτωνα, οι ιδέες του για τη βαρύτητα και την κίνηση των σωμάτων
- ο μύθος για το μήλο, τι σηματοδοτεί και τι μας μαθαίνει για την επιστήμη;
- προβολή υλικού και σύντομες πρακτικές δράσεις

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΤΟΠΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ομάδα: 40 – 60 μαθητές, διάρκεια 70 – 90'

Εισηγήτρια: Δρ. Λαοκρατία Λάκκα, Μοριακή Βιολόγος

Στο ταξίδι αυτό θα οδηγηθούμε, μέσα από τα μονοπάτια της κοινωνίας των απλών μορίων στην κοινωνία των απλών κυττάρων και στην κοινωνία των διάφορων πληθυσμών των έμβιων όντων.

Κοινωνία μορίων

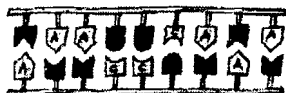

Κοινωνία των κυττάρων

Κοινωνία ανθρώπων

Το ταξίδι μας θα γίνει μέσα από γράμματα, λέξεις και φράσεις του γενετικού υλικού και των χρωμοσωμάτων.

Με οδηγό αυτά τα γράμματα θα ταξιδέψουμε στα κέντρα που καθορίζουν τις δομές των κυττάρων, την οργάνωση των χρωμοσωμάτων και των γονιδίων, τα μυστικά του γενετικού κώδικα, την σύνθεση των πρωτεϊνών, τα λάθη στη μετάδοση του κώδικα που οδηγούν στις γενετικές ασθένειες. Θα ανακαλύψουμε τους θεμελιώδεις μηχανισμούς που καθορίζουν την ζωή των έμβιων όντων.

Εξέλιξη του προγράμματος:

- γράμματα, λέξεις και φράσεις των γονιδίων
- χρωμοσώματα
- DNA, το γενετικό πρόγραμμα
- πρωτεΐνες, τα τούβλα του κυτταρικού οικοδομήματος
- η πληροφορία και ο γενετικός κώδικας
- προβολή υλικού (βίντεο, μοντέλα μορίων, χρωμοσωμάτων, καρυστύπων)

Στόχοι του προγράμματος:

ΠΕΡΙΒΛΗΜΑ

- να ενισχυθεί την περιέργεια των νέων καθώς και την ικανότητά τους να θέτουν ερωτήματα για τον κόσμο που τους περιβάλλει
- να τους προσφέρει το υλικό για την κατανόηση προβλημάτων που απηχούνται τις αποφάσεις τους για την υγεία και το περιβάλλον
- να κατανοήσουν τις ηθικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της νέας βιολογικής επιστήμης

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥ
Ομάδα: 40 – 50 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Ελένη Ζαμπούλη, Δρ. Γεωλογίας Πάρισι, Γαλλία

Οι δεινόσαυροι ήταν μια ομάδα εκθαλασσινών ερπετών, που κυριαρχήσαν στο πλανήτη μας για περίπου 170 εκατομμύρια χρόνια. Την ίδια εποχή τους αιθέρες και τους υακίνοδες έριξαν τα πάντα και θαλάσσια ερπετά αντιστοίχα, τα οποία πολλά φορές ζήτησαν να περπατήσουν 20 μέτρα. Η εξαφάνιση των δεινόσαυρων πριν 65 εκατομμύρια χρόνια επέφερε την ανάπτυξη των θηλαστικών και την εξέλιξη της ζωής με τη μορφή που την ξέρουμε.

- πως ήταν η γη την εποχή που ζούσαν το έδαφος κάτω από το βάρος των μεγαλόσωμων σαυρόποδων και των τρομακτικών σαρκοπόδων Αλλόσαυρων;
- τι φυτά φύονταν και τι κλίμα επικρατούσε;
- μεταφερόμαστε σε μια περιοχή της Β. Αμερικής και συναντάμε τον μεγάλο «Αλ», έναν Αλλόσαυρο που ήθελε να μείνει στην ιστορία

Εξέλιξη του πορπάματος:

1. Γνωση: Πότε και πού έζησαν οι δεινόσαυροι, σε ποιες ομάδες χωρίζονται, τι έτρωγαν, πως εξέλιχθησαν στο γεωλογικό χρόνο, η εικόνα του πλανήτη τότε, μερικοί σημαντικοί εκπομπές, θωπικές εξαφάνιση κ.λπ. Οπτικοακουστικό υλικό που δείχνει τη γέννηση του μεγάλου «Αλ» και τις συνθήκες κατά την Ιουρασική περίοδο αλλά και τις δυσκολίες που πέφταν με την εναγώνιση του.

2. Κατανόηση: Ξύστε με τη δεινόσαυροι 3 χάρτινοι δεινόσαυροι (1 κόκκινο, 1 πράσινο, 1 πορτοκαλί). Διαβάζονται προτάσεις σχετικές με αυτά που έχουμε πει. Αναλύστε αν πιστεύετε πως είναι σωστός ή λάθος, σημειώνουν το αντίστοιχο δεινόσαυρο (πράσινο: Ξύστε, κόκκινο: Άθος πορτοκαλί: Δεν θυμάμαι). Ξύστε τις απαντήσεις όλοι μαζί.

3. Εφαρμογή: Ξύστε «τα πέλας των δεινόσαυρων». Παρουσιάζονται οι δεινόσαυροι που χωρίζονται σε ομάδες και, με βάση τις κάρτες που τους μοιράζονται, καθούνται να δεινόσαυροι, ο μικρότερος δεινόσαυρος, ο πιο έξυπνος, ο πιο γρήγορος κ.λπ. Τα παλιά λόγια κάποιου χαρακτηριστικού τους σπάζει κάποιος πέλας, για παράδειγμα: ο μεγαλύτερος 3. Εφαρμογή: Ξύστε «τα πέλας των δεινόσαυρων». Παρουσιάζονται οι δεινόσαυροι που

συνδεδεμένων δειγμάτων με περιγραφή σωστά. Φτιάχνουν όλοι μαζί ένα βιβλίο με τα πεδία των δειγμάτων.

4. Ανάυση: Σελιτάρη το πώς παίρνουν τα ονόματα τους οι δειγματοληπτοί. Μέσα από εικονογραφημένες εγχειρίδια δειγματοληψίας που τους μοιράζονται, οι μαθητές βρίσκουν 2 «αστεία» ονόματα δειγματοληψίας καθώς και 2 ονόματα που προέρχονται από κάποιον χαρακτήριτικό του ζώου, 2 ονόματα που προέρχονται από τα μέρη που βρέθηκαν και 2 από ονόματα Παιδαγωγικών Σελιτάρη και για το αν υπήρχαν ή όχι δειγματοληπτοί στην Ελλάδα και γιατί.

5. Σύνθεση: Τα παιδιά φαντάζονται και να «δημιουργούν» τον δικό τους δειγματοληπτοί. Τον ζωγραφίζουν, τον ονομάζουν και περιγράφουν τα χαρακτηριστικά του. Μοιράζονται δραστηριότητες σχετικές με τους δειγματοληπτοί (έως τις τελικές εικόνες για να ζωγραφίσουν, γαβγυρισμούς, ακροστιχίδες, προτάσεις για χειροτέχνες, κ.λπ.), τις οποίες παίρνουν μαζί τους οι μαθητές.

6. Αξιολόγηση: Ακούγονται δηλώσεις σε σχέση με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που παρακολούθησαν οι μαθητές π.χ.: μου άρεσε πολύ η σημερινή εμπειρία, είχαθα πολλά καινούργια πράγματα, βρέθηκαν λίγο κ.λπ. Οι μαθητές συμπληρώνουν (όρθιοι με τα χέρια ψηλά) ή διαφωνούν (καθιστοί με τα χέρια γύρω από τα γόνατα και το κεφάλι σκυφτό) ή δεν είναι σίγουροι (μένουν ακίνητοι). Ακολουθεί συζήτηση.

ΑΠΟ ΤΟ ICE AGE ΣΤΟ FROZEN ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Πώς ένα μαμούθ, ένας χιονάνθρωπος και μια πρωϊκίτισσα του πάγου μάς βοηθούν να καταλάβουμε τι είναι η κλιματική αλλαγή
Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 70 - 90
Εισηγήτρια: Νικολέτα Ζιακοπούλου, φυσικός, Μετεωρολόγος

Η κλιματική αλλαγή και οι συνέπειές της απασχολούν εδώ και χρόνια επιστήμονες, περιβαλλοντικούς φορείς και κυβερνήσεις ανά την υφήλιο. Οι νεότερες γενιές μπορούν να απολαύσουν την ελπίδα του παλιού να ενημερωθούν σωστά και να δράσουν έγκαιρα. Η κατανοήση και η εξοικείωση των παιδιών με το κλίμα της κλιματικής αλλαγής επιχρησιμεύει στο πρόγραμμα αυτό μέσα από τις περιπτώσεις των αγαπημένων τους κλιματογροφικών ηρώων.

Ο Όλαφ, η Έσα, ο Μάι και ο Σιτ θα μάς βοηθήσουν να εξηγήσουμε:

- τι είναι η κλιματική αλλαγή;
- γιατί συμβαίνει;
- τι ονομάζουμε φυσική μεταβλητότητα του κλίματος;
- ποιος ο ρόλος του ανθρώπου στην κλιματική αλλαγή;
- ποιες οι επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος και πώς μπορούμε να τις περιορίσουμε;

Υλικό και εργαλεία προγράμματος:

- ολιγόλεπτα αποσπάσματα ταινιών
- προβολή υλικού power point
- ερωτήσεις – συμμετοχή μαθητών

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΧΑΜΕΝΩΝ ΣΠΟΡΩΝ

Παραγωγή και σπατάλη τροφίμων και η σημασία της διατήρησης των ντόπιων ποικιλιών σπόρων

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90'

Εισηγήτρια: Αγγελική Γεροντέλη, Περιβαλλοντολόγος, MSc, Επιστημονική συνεργάτις Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Πώς τρέφονται οι άνθρωποι σε διάφορα μέρη του πλανήτη; Γιατί, ενώ υπάρχει περίσσεια τροφίμων, υπάρχουν πολλοί υποσιτισμένοι άνθρωποι; Γιατί εκατομμύρια τόνοι τροφίμων πετιούνται στα σκουπίδια; Πόσο ταξιδεύουν τα τρόφιμα μέχρι να φτάσουν στο πιάτο μας; Η παραγωγή τροφίμων δημιουργεί πρόβλημα στο αγροτικό οικοσύστημα; Τι είναι και γιατί πρέπει να προστατευτούν οι παραδοσιακές ποικιλίες σπόρων; Ποιος θα βοηθήσει στην διατήρησή τους; Μπορούν οι νέοι άνθρωποι να κάνουν κάτι και πώς;

Με τη χρήση κατάλληλου οπτικοακουστικού και έντυπου υποστηρικτικού υλικού,

- PowerPoint, video, φωτογραφίες, φυλλάδια, κάρτες ρόλων
- με την αξιοποίηση κατάλληλα προσαρμοσμένων εκπαιδευτικών τεχνικών όπως:
- εμπλουτισμένη εισήγηση.
  - καταιγισμός ιδεών
  - ομαδοσυνεργασία
  - παιχνίδια ρόλων
  - παιχνίδι ερωταπαντήσεων και διλημάτων

- παλαιότητα της επιχείρησης
  - μακροχρόνια εμπειρία
  - οικονομική κατάσταση της επιχείρησης
  - επάρκεια του προσωπικού
  - «δυναμική» ανάπτυξη, και ειδικά στην αγορά - Χρονικά, γεωγραφικά, κατά τεχνικά,
  - «δυναμική» ανάπτυξη, επάρκεια προσωπικού
  - μακροχρόνια εμπειρία
  - πρόσβαση σε πηγές πληροφοριών, με βιωσιμότητα και παραγωγικότητα
  - χρονοδιάγραμμα
  - παλαιότητα εμπειρίας και καλώς ορισμένων
- Εξέλιξη του προγράμματος:**

φάσμα που βοηθούν στην κατανοήση και αποδοχή του. Χαρακτηριστικά που ορίζουν κατά ως «δυναμική» και στη συνέχεια να εξερευνηθούν τα αυτό οι μαθητές θα μπορούσαν να αναλυθούν και να αξιολογηθούν εκείνα τα διαφορές μεταξύ της τεχνικής, τη διαφήμιση, τον κινηματογράφο, το παλαιό κ.α. Με τον τρόπο σκοπός του προγράμματος είναι η προσέγγιση της έννοιας του «δυναμικού» μέσα από

Εισηγητής: Δικαιός Χατζηπλάης, Επιψυχωτής, Παιδαγωγός, Γραφιστάς

Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 70 - 90'

ΤΟ «ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΕΑΝ, ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΑΙΤΟ ΠΑΡΑΤΕΡΑ...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ - ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

και στην ποιότητα και περικλότητα των αγρο-οικοσυστημάτων.

και καταναλωτή της τροφίμων και οι επιπτώσεις που αυτό έχει στη ζωή των ανθρώπων αλλά προσεγγίζει ερωτήματα και προβληματισμούς σχετικά με την τροφή, το σύστημα παραγωγής περιβαλλοντικά, πολιτικά, πολιτισμικά και αναπτυξιακά προβλήματα. Το πρόγραμμα αυτό το αγροδιατροφικό ζήτημα είναι ένας από τα μεγαλύτερα παγκόσμια κοινωνικά, κέρδη

και στην άλλη, η επιπτώσεις έχουν στον άνθρωπο και το περιβάλλον οι επιλογές που γίνονται

- ανακαλύπτουν μέσα από τους διαφορετικούς πόρους πώς η μια ομάδα επηρεάζεται από τον παραδοσιακό στο πρόγραμμα
- στα σχετικά με το θέμα είναι οι τοπικές κοινωνίες περιβαλλοντικά και πολιτισμικά ζήτημα
- συζητήσουν ερωτά «ένα παλαιό πρόβλημα» διακρίνεται και διακρίνεται από άλλους
- συζητούν και αναζητούν από τους συλλεγόμενους υποθέσεις εργασίας
- ερωτούν τους και οι προοπτικές τους

μαθητών/τριών:

μέσα από την παρουσίαση ερωτήσεων και απαντήσεων, οι ομάδες

Είδη του προγράμματος είναι η διαμόρφωση της ταυτότητας στην εφηβεία και ο ρόλος των άλλων σε αυτή τη διαδικασία. Οι ερωτήσεις «ποιοί είμαι;» και «ποια είναι η θέση μου στον κόσμο;» «έχω πρωταρχική σημασία στην ζωή και στην επικοινωνία με άλλους;» και η διαπραγμάτευση των διαφορετικών επιλογών και ρόλων. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται και η διαπραγμάτευση των διαφορετικών επιλογών και ρόλων είναι κεντρικό, ενιαίο πυρήνα ταυτότητας καταλήγουν να είναι κρισιμότες και δύσκολες.

Εισηγητές: Μάριος Κουκουνάρης, Αιδύκη, Άεκτορας Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ηρώ Ποταμούση, Κοινωνιολόγος, Θεατροπαίδεργός
Κατερίνα Ασκαρίδη, Ψυχολόγος, Ειδική παιδαγωγός

Ομάδα: 25 - 30 μαθητές
Επισημάνετε με τη φαντασία του ιδρύματος
Τα περιεχόμενα σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος
Πρόγραμμα για τη μετάβαση στην εφηβεία και τον σχολικό εκφοβισμό
ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΥ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

• να αναγνωρίσουν οι μαθητές τους στερεότυπους ρόλους φύλου και χαρακτηριστικά σε ιστορίες και την καθημερινότητα
• να συζητήσουν τους παραδοσιακούς και μη-παραδοσιακούς ρόλους φύλου
• να εμβαρδύνουν την ισότητα των φύλων

Στόχοι του προγράμματος:

Η δραστηριότητα ξεκινά με ένα εισαγωγικό παιχνίδι για να αξελασθεί η ομάδα. Στη συνέχεια, αφηγούμαστε μια γνωστή ιστορία/παραμύθι με αντιστροφή των φύλων των χαρακτήρων, οδηγώντας σε συζήτηση περί των στερεότυπων φύλου. Η συζήτηση που ακολούθει εστιάζει στην κατανοήση της έννοιας του στερεότυπου και στην αδικία που αυτό επιφέρει.

Εισηγήτρια: Ελένη Σταμούλη, Εκπαιδευτρια
Ομάδα: 40 μαθητές, διάρκεια 90'
Βιωματικό εργαστήριο πάνω στο θέμα των δύο φύλων
ΗΤΑΝ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΚΑΡΑΒΙ

- η διαφορετικότητα σε λείαντες
- ένα ερέθισμα, 5 ερωτήσεις
- ανατοχασμός
- κλείσιμο

Κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς
εκπαιδευτικό υλικό που συνοδεύει θα παραγματοποιηθεί επιμορφωτική ημερίδα για την επιμόρφωση και την ενημέρωση των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό.

Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ.

Το υλικό που συνοδεύει το πρόγραμμα και το υλικό, θα παραγματοποιηθεί επιμορφωτική ημερίδα για την επιμόρφωση και την ενημέρωση των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ.

Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ.

Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ. Ημερίδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για το πρόγραμμα και το υλικό, θα πραγματοποιηθεί στις 23 Σεπτεμβρίου 2015, ώρα 09:00 π.μ. στην αίθουσα του Γ.Π.Θ.

Εφαρμογή: